

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **G. s. r. o.** Rožňava, P. F.,
K., zast. advokátom
JUDr. A. M., C. proti žalovanému:
A. – S., a. s., B., o zaplatenie
10 189,87 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu
v Košiciach zo dňa 13. 04. 2010, č. k. 2Cb/1/2010-16, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa
13. 04. 2010, č. k. 2Cb/1/2010-16 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa
na ďalšie konanie .

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zo dňa 13. 04. 2010,
č. k. 2Cb/1/2010-16 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 10 189,87 Eur
s 20% úrokom z omeškania od 01. 01. 1994 do zaplatenia a nahradiť trovy konania na účet
jeho právneho zástupcu vo výške 1 681,58 Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa v odôvodnení uviedol, že žalobca žiadal, aby súd uložil
žalovanému povinnosť zaplatiť mu 360 700,20 Sk a nahradiť trovy konania.
Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. 04. 2004, č. k. 11Cb/1273/1999-185

v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 11. 2005, sp. zn. 1Obo/183/2004 bolo žalovanému uložené zaplatiť žalobcovi 53 720 Sk a vo zvyšnej časti bol nárok vylúčený na samostatné konanie. Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že mu vznikla škoda, na ktorú sa vzťahuje poistenie na základe poistnej zmluvy uzavretej so žalovaným. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť, pretože požadovaný nárok na poistné plnenie nie je ničím preukázaný. Prvostupňový súd ďalej uviedol, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na poistné plnenie na základe poistnej zmluvy č. 037-490 036/17 v znení jej príloh, ktorú účastníci uzatvorili dňa 26. 07. 1993, ktorej predmetom poistenia bola hydina. V konaní bolo nesporne preukázané, že poistná udalosť – úhyn kurčiat vznikla 21. 10., 22. 10. a 08. 11. 1993 a táto poistná udalosť bola riadne a včas poisťovni nahlásená. Ku vzniku poistnej udalosti došlo v čase po vzniku poistnej zmluvy preto podľa ust. § 791 ods. 1 OZ poisťovňa má povinnosť plniť a práva poisteného na plnenie vznikne prvým dňom po uzavretí poistnej zmluvy. Zo žiadnych doteraz predložených písomností nemožno vyvodit' záver, že k chorobe kurčiat, ktorá bola dôvodom ich úhynu by bolo došlo u iného subjektu, než je poistený žalobca a teda ide o poistnú udalosť, ktorá je krytá poistnou zmluvou. Teda základ nároku je nepochybný. Pokiaľ ide o výšku, táto bola vyčíslená na sumu 360 700,20 Sk, pričom z tejto sumy už bola priznaná suma 53 720 Sk a teda zostáva nezaplatených 306 980,02 Sk, čo predstavuje 10 189,87 Eur. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že by táto výška zodpovedala skutočnosti. Z uvedených dôvodov prvostupňový súd žaloba na túto sumu vyhovel a priznal aj úroky z omeškania vo výške 20 % od 01. 04. 1994 do zaplatenia. K námietke premlčania vznesenej žalovaným uviedol, že ku škode došlo v októbri 1993 a žaloba bola podaná 19. 04. 1995, teda pred uplynutím premlčacej lehoty.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že rozsudkom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a zároveň že rozsudok súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok súdu prvého stupňa nespĺňa náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O. s. p. pre jeho nepreskúmateľnosť. Žalovaný v priebehu konania poukazoval na rozpor na strane žalobcu, ktorý v podanom návrhu žiadal poistné plnenie za 16629 kusov uhynutých kurčiat v sume 360 799,20 Sk pričom neskôr uvádzal počet 30000 kusov kurčiat. Žalovaný taktiež namietal, že pri výpočte požadovanej náhrady poistného plnenia, je potrebné zohľadniť

skutočnosť, že v zmysle čl. 7 písm c) zmluvných dojednaní, predmetnej poisťovnej zmluvy si žalobca voči žalovanému nesplnil 8 dňovú oznamovaciu povinnosť poisťovnej udalosti, čo má za následok zníženie poisťového plnenia až o 60%. Rovnako je potrebné vziať do úvahy, že v zmysle čl. 6 zmluvných dojednaní k uzatvorenej poisťovnej zmluve ak vzniklo poisťovnej organizácii právo na plnenie z poisťovnej udalosti, je poisťovňa povinná vyplatiť 90% zo sumy určenej podľa čl. 4 (čo znamená, že zmluva bola dojednaná s 10% spoluúčasťou poisteného na plnení z poisťovnej udalosti). Súd sa vo svojom rozhodnutí týmito argumentmi žalovaného nezaoberal a bez ďalšieho zdôvodnenia sa obmedzil len na konštatovanie, že o výške škody svedčí vyčíslenie na č. l. 151-153. Nie je možné zistiť akými úvahami a akými zákonnými ustanoveniami sa riadil prvostupňový súd pri posúdení a rozhodnutí o tom, že žalobcovi patrí úrok z omeškania vo výške 20%, a to odo dňa 01. 04. 1994, t. j. ako posúdil dobu kedy sa žalovaný dostal do omeškania ako aj výšku úroku z omeškania a akými úvahami a zákonnými ustanoveniami sa riadil pri posúdení a rozhodnutí o vznesenej námietke premlčania. Žalobca si uplatnil svoj nárok dňa 19. 04. 1995, avšak s textu jeho podania je zrejmé, že sa domáhal len zaplata sumy 360 799,20 Sk, pričom príslušenstvo istiny bolo do konania vnesené až následne a preto sa žalovaný domnieva, že lehota na uplatnenie nároku v čase od 01. 04. 1994 nemohla byť zachovaná. K tomu aby poisťovnému vzniklo právo na úrok z omeškania, sa musí poisťové plnenie stať splatným. Ak je však sporný základ plnenia poisťoviteľa, ako tomu bola aj v tejto veci, nie je možné ani začať vyšetrovanie potrebné na zistenie rozsahu poisťového plnenia poisťovateľa a preto žalovaný nemôže byť v omeškaní s plnením. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ani všeobecné poisťové podmienky neustanovujú kedy je možné považovať vyšetrovanie rozsahu povinnosti poisťoviteľa plniť za ukončené, je potrebné takéto ukončenie považovať za skončené len čo bol so súhlasom poisťoviteľa alebo s jeho dodatočným schválením dohodnutý s poisteným rozsah plnenia alebo dňom určenia rozsahu plnenia právoplatným rozhodnutím súdu. Keďže v danej veci by sa jednalo o prípad skončenia na zistenie povinnosti plniť až na základe právoplatného rozhodnutia súdu, žalovaný sa nemôže do omeškania dostať ešte pred uplynutím lehoty stanovenej súdom na plnenie.

Žalobca sa k odvolaniu vyjadril tak, že navrhol rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdiť. K námietke žalobcu o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia s dôvodu nezaobrania sa argumentmi žalovaného uviedol, žalovaný ani po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho – rozsudkom 1 Obo 183/2004 zo dňa 29. 11. 2005, nenavrhol žiadne dokazovanie, ale naopak zotrval

na svojom predchádzajúcom stanovisku. Poukázal na správnosť právneho posúdenia veci s ktorého vychádza napadnuté uznesenie. Uviedol, že v konaní bolo nesporne preukázané, že porná udalosť vznikla dňa 21. 10, 22. 10 a 18. 11. 1993 a bola poisťovni včas a riadne nahlásená. K rozporu v počte uhynutých kusov, žalobca uviedol, že od začiatku si uplatňoval škodu za úhyn 16 629 kusov vo výške 360 799,20 Sk. V priebehu súdneho konania na tomto vyčíslení zotrval. K úhynu síce došlo vo väčšom počte ale pre žalovaného ako poisťovňu boli hlásené a vykázané len jedince s jednoznačným nálezom v počte 16 629 kusov. Žalobca si uplatňuje škodu pri zohľadnení jeho 10% spoluúčasti. Žalovaný žiadnym spôsobom správnosť vyčíslenia nespochybňoval a nepreukázal, že by táto výška škody, tak ako bola vyčíslená nezodpovedala skutočnosti. Zároveň nenavrhol, v tomto smere žiadne dokazovanie. Žalovaný od začiatku argumentoval tým, že žalobcovi nevzniklo právo na poisťné plnenie. K námietke nároku žalobcu na úrok z omeškania vo výške 20% od 01. 04. 1994 žalobca uvádza, že keďže istina bola uplatnená riadne a včas a teda premlčaná nie je nemôže byť premlčaný ani úrok z omeškania. Žalobca poukázal na č. 1. 4 ods. 1 a č. 1 6 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých žalovaný bol povinný plniť ku dňu 15. 11. 1993 kedy žalovanému bol doručený veterinárny záznam o vyšetrení poisťnej udalosti, čo žalovaný nespochybnil. Výška poisťného plnenia bola daná dohodou o cenne medzi žalovaným a žalobcom, tak ako to vyplýva z poisťnej zmluvy, ktorú spracoval žalovaný. Poisťné teda bolo splatné pričom žalobca predložil vyčíslenie škody v súlade s poisťnou zmluvou a zmluvnými dojednaniami s tým, že vo vyčíslení zohľadnil 10% spoluúčasť. Žalobca si však uplatnil úrok z omeškania až od 01. 04. 1994, teda prvým dňom mesiaca po doručení rozhodnutia žalovaného o odmietnutí plniť žalobcovi, z dôvodu, že sa nejedná o poisťnú udalosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“) prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p., a po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj konania, ktorému mu predchádzalo dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Žalovaný podal odvolanie z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Za odňatie možnosti konať pred súdom sa považuje taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej judikatúry o postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade, že sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiada s argumentáciou účastníka. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému rozhodnutiu.

Základným právom na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR a článku 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Toto vyjadruje aj znenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého súd v odôvodnení rozhodnutia stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má za preukázané, a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Z tohto jednoznačne vyplýva, že ust. § 157 O. s. p. určuje obsahové náležitosti rozsudku, ich správnosť a úplnosť. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu /čl. 46 ods.1 Ústavy SR/. Súd teda pri odôvodňovaní rozsudku musí postupovať spôsobom záväzne určeným v § 157 ods. 2 O. s. p. a ak daným spôsobom nepostupuje, dochádza k nepreskúmateľnosti rozsudku. Pokiaľ súd v odôvodnení neuvedie, ktoré skutočnosti mal za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, nemôže odvolací súd posúdiť vecnú správnosť rozhodnutia.

Napadnutý rozsudok prvostupňového súdu nespĺňa náležitosti vo vyššie uvedených ustanoveniach.

Vyjadruje to aj znenie ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti

má za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie musí byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoliť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré stručne a jasne objasní skutkový stav a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

V prejednáwanej veci žalovaný v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa namietal nedostatky v odôvodnení a to predovšetkým absenciu vyjadrenia sa k námietkam žalovaného k rozporom vo vyčíslení počtu kurčiat žalobcom, nesplneniu 8 dňovej oznamovacej povinnosti žalobcom, či bola alebo nebola zohľadnená 10% spoluúčasť žalovaného a posúdenie námietky premlčania úrokov z omeškania. Napriek námietkam vzneseným žalovaným, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza prakticky len z tvrdení žalobcu, s ktorým sa súd prvého stupňa stotožnil, bez toho, aby zaujal stanovisko, resp. sa zaoberal argumentmi žalovaného, smerujúcimi k podstate veci.

Týmto postupom prvostupňového súdu došlo k porušeniu základného práva odvolateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. čl.46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 157 ods. 2 O. s. p. a tým aj k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Vzhľadom na vyššie uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie ani zmenu napadnutého rozsudku a preto napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p.)

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. mája 2011

Mgr. Lubomíra Kúdelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková